

Kinas strävan efter global diskursmakt

Kinas kommunistparti (KKP) har intensifierat sina ansträngningar för att förstärka Kinas så kallade diskursmakt (话语权), det vill säga landets förmåga att forma och vägleda global opinion för att förbättra det internationella anseendet. Enligt partiet är detta av central betydelse för nationell säkerhet och politisk stabilitet. En väsentlig del av strategin handlar om att "berätta Kinas historia väl" (讲好中国故事) i syfte att ge en positiv bild av Kina och dess politik. Samtidigt ska internationell kritik motverkas och uppfattningar om landet styras i enlighet med partiets intressen.

Kinas strävan efter global diskursmakt genom propaganda och informationspåverkan utgör en betydande utmaning för det internationella samfundet. För att skydda demokratiska värderingar och främja en rättvis och informerad global diskurs måste omvärlden förstå och motverka partiets metoder och mål.

Påverkansarbetets centrala beståndsdelar

Påverkansarbetet bygger på en uppfattning om att Kina, jämfört med väst, befinner sig i ett underläge på den globala informationsarenan och att en växande internationell misstänksamhet mot Kina upplevs skada kinesiska intressen. Partiet anser att Kina, för att uppnå sitt mål att framstå som en välvillig global aktör, måste övertyga omvärlden om att inte det ska betraktas som en autokratisk regim utan som en ansvarsfull, socialistisk regering som sätter sitt folk först.

Centrala delar av Kinas påverkansarbete är att omforma betydelsen av globala begrepp som demokrati och att kritisera det västerländska liberala demokratiska systemet. Man försöker även belysa den upplevda ojämlikheten inom det internationella systemet och har en negativ inställning till militära och regionala allianser. Resonemangen som är konstruerade för att ifrågasätta den liberala världsordningen och isolera USA, har vunnit stort gehör i det globala syd i allmänhet och i auktoritärt styrda länder i synnerhet. Med hjälp av dessa hoppas Kina framstå som en pålitlig global makt med överlägsen styrmodell. Typiska narrativ inkluderar påståenden som "slutet för USA:s globala dominans närmar sig" samt "USA/Nato/väst bär ansvaret för kriget i Ukraina".

Påverkansarbetets primära målgrupper

Utanför Kina riktar sig KKP:s påverkansarbete huvudsakligen till två målgrupper:

- *Diasporan*: Enligt KKP omfattar diasporan både kinesiska medborgare i utlandet och icke-medborgare med kinesisk bakgrund. Målet är att stärka lojaliteten mot KKP inom diasporan och att motverka kritiska röster. Därigenom hoppas KKP kunna använda dem som förstärkare av partiets politik utomlands.

- *Icke-kinesiska utlänningar*: Målet är att forma uppfattningen om Kina hos utlänningar som saknar anknytning till landet genom arv, etnicitet eller språk. För att bidra till att deras inställning till landet blir mer positiv framhävs Kinas ekonomiska framgångar, teknologiska framsteg och kulturella rikedomar.

Ett skifte i Kinas påverkansarbete sedan 2019

KKP arbetar genom ett koordinerat och sofistikerat nätverk av aktörer – regeringsföreträdare, traditionella medier, KKP-vänliga diasporamedier, akademiker, tankesmedjor, diasporaorganisationer och influerare – för att öka spridningen av dess officiella narrativ. Att upprätthålla detta nätverk ingår i strategin som det kinesiska Departementet för enhetsfronten använder sig av för att få stöd från grupper med gemensamma intressen både inom landet och i omvärlden.

Före 2019 var [Kinas påverkansstrategi](#) främst inriktad på propagandabudskap för att främja en positiv bild av landet. Ett sådant exempel var narrativet att Xinjiang hade blivit säkrare efter partiets så kallade kampanj mot terrorism 2014. För att ytterligare utöka spridningen av dessa budskap har Kina satsat betydande resurser på medieplattformar och annonsering. Detta inkluderar betalda annonser i utländska medier för att framhålla kinesiska framsteg, avtal om innehållsdelning med kinesiska statliga medier samt investeringar i och uppköp av kinesiska diasporamedier. Med hjälp av sponsrade resor till Kina för utländska journalister hoppades partiet kunna påverka deras rapportering genom att visa upp en positiv bild av landet.

Sedan 2019 har det skett en betydande förändring av landets påverkansstrategi. Från att tidigare fokusera på att sprida positiva budskap om Kina ingår idag även att aktivt motverka negativ kritik. Denna nya strategi inkluderar ett brett spektrum av förtäckta och vilseledande metoder, såsom desinformation. Hit hör även "whataboutism" som används för att avleda kritik genom att fästa uppmärksamhet på brister hos motparten eller andra aktörer. Syftet är att få aktörer som framför kritik mot Kina att framstå som hycklare. En annan metod som används är att hävda att information, som att det finns begränsningar av religionsfrihet i Xinjiang, är "falska nyheter". Därutöver används fejkade konton och mobilisering av KKP-vänliga ombud och influerare, som det svenska Belt and Road-institutet, för att sprida och förstärka officiella partibudskap i sociala medier.

Under de senaste åren har kinesiska påverkansstrategier allt mer börjat efterlikna de ryska. Fokus läggs på att förstärka samhällssplittring hos motparten snarare än att främja en positiv bild av Kina. Det syns en ökad samstämmighet mellan kinesiska och ryska narrativ i sociala medier samt en intensifiering av mediepartnerskap mellan länderna.

Utmaningar för utländska parters motståndskraft

Det finns en strukturell asymmetri mellan kinesiska och utländska aktörers förutsättningar att nyttja offentlig kommunikation och få tillgång till sociala medier i och utanför Kina. Inom landet begränsar strikta regler och censurmekanismer utländska aktörers möjligheter att nå den kinesiska publiken, medan en kinesisk aktör har större frihet internationellt. Detta ger KKP en strategisk fördel eftersom utländska intressenter inte har samma förutsättningar att bemöta påverkansoperationer genom att kommunicera sina egna ståndpunkter. En ytterligare försvärande faktor är Kinas ökade kontroll över information i landet. Genom ökad fysisk, juridisk och digital kontroll blir det svårare för utländska aktörer att erhålla aktuell information, samtidigt

som KKP enklare kan styra diskursen kring känsliga ämnen. Utvecklingen inom AI kan förvär-
ra situationen genom att förbättra Kinas möjligheter att sprida autentiska budskap och skapa
mer "organiska" interaktioner på sociala medier. Samtidigt innebär AI även risker för partiet,
eftersom det kan skapa nya utmaningar kring att kontrollera och övervaka informationsflödet.

Strategier för att stärka motståndskraften mot Kinas informationspåverkan

För att möta utmaningen från Kinas propaganda och informationspåverkan krävs en helhets-
strategi som inkluderar:

- 1. Dokumentation av och delning av erfarenheter** om kinesisk påverkanstaktik och
narrativ och bästa praxis när det gäller att bemöta dessa. Även hur interaktion sker med
ryska aktörer. Detta bör ske mellan olika aktörer och utanför institutionella organisations-
silor.
- 2. Etablering av nätverk** med likasinnade som hanterar liknande utmaningar.
- 3. Utbyggnad av befintliga plattformar** för att bekämpa desinformation, exempelvis ge-
nom att utöka initiativ som EUvsDisinfo till att även omfatta kinesiska desinformations-
kampanjer.
4. Implementering av tydliga **procedurer** för hur informationspåverkan bör hanteras med
kontaktpunkter inom den egna organisationen för att snabbt kunna reagera vid skadlig
informationsmanipulation.
- 5. Standardisering av hänvisningar till kinesiska källor** i medier och officiell kommu-
nikation. Exempelvis bör nyhetsbyrån Xinhua konsekvent benämnas "den statliga nyhets-
byrån Xinhua".

Erika Staffas Edström

Erika Staffas Edström är analytiker vid Nationellt kunskapscentrum om Kina.
Hon är för närvarande tjänstledig.

Om NKK

Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) vid Utrikespolitiska institutet (UI) bedriver
forskningsbaserad och policyrelevant analys och rådgivning om Kinarelaterade ämnen.
Fokuset ligger på frågor av särskild vikt för svenska intressen. Eventuella åsikter som
uttrycks i denna publikation är författarnas egna, och ska inte tolkas som att de återspeglar
NKK:s eller UI:s position.